

23. august 2018
Sagsnr. NMK-43-00702
KlageID: 155255
NAC-NH

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGE-NÆVNET

OPHÆVELSE OG HJEMVISNING af sag om Fredericia Kommunes nedklassificering af Stoustrup Rørledning

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter vandløbslovens¹ § 10, jf. § 80, samt bekendtgørelse om klassifikation og registrering af vandløb.²

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Fredericia Kommunes afgørelse af 1. februar 2017 om nedklassificering af det offentlige vandløb Stoustrup Rørledning, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.³

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

MILJØ- OG FØDEVAREKLAGE-NÆVNET

Toldboden 2
8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00
CVR nr. 37795526
EAN nr. 5798000026070
nmkn@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

¹ Lovbekendtgørelse nr. 127 af 26. januar 2017 om vandløb.

² Lovbekendtgørelse nr. 838 af 27. juni 2016 om klassifikation og registrering af vandløb.

³ Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet

Afgørelsen er den 9. februar 2017 påklaget til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af en lodsejer til Stoustrup Rørledning.

Klager har navnlig anført, at Fredericia Kommune ikke har opfyldt vedligeholdelsespligten tilstrækkeligt på overdragelsestidspunktet.

Sagens oplysninger

Området

Stoustrup Rørledning er et offentligt rørlagt vandløb.

Vandløbet er beliggende i Fredericia Kommune, og er omfattet af ”Regulativ for Stoustrup Rørledning, Kommunevandløb 18, Fredericia Kommune, Teknik og Miljø Oktober 2000”. I henhold til regulativet starter vandløbet i skellet mellem matr. nr. 4t og 20a, Stoustrup, Fredericia Jorder. Vandløbet løber gennem intensivt dyrkede landbrugsarealer, og har udløb i ”Tilløb til Egum Møllebæk”, der er et privat, åbent vandløb.

Rørledningen har en samlet længde på 1680 m. Hovedledningen er ca. 1080 m, og har to sidetilløb på henholdsvis 260 m og 340 m. Rørdimensionerne på hovedledningen varierer fra 35 cm til 50 cm og hovedledningen har et fald på 1 til 13 promille. Sidetilløb 1 har rørdimension 20 cm og et fald på 1 promille, mens sidetilløb 2 har rørdimension 12,5 cm til 20 cm, og et fald på 1 til 4 promille.

Det fremgår af matrikelkort, at vandløbet løber over klagers matr. nr. 2c, Stallerup, Fredericia Jorder. Desuden løber vandløbet ligeledes over matr. nr. 4t, Stoustrup, Fredericia Jorder, og sidetilløb 2 på matr. nr. 3f, Fredericia Jorder.

Det fremgår af arealinfo,⁴ at Stoustrup Rørledning ikke er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 (naturbeskyttede arealer). Vandløbet er endvidere ikke målsat i henhold til MiljøGIS for vandområdeplan 2015-2021.⁵

Regulativet for Stoustrup Rørledning

Det fremgår af afsnit 9.1, 9.3 og 9.4 i regulativet for Stoustrup Rørledning, at vandløbene vil blive administreret og vedligeholdt af Fredericia Kommune, som er vandløbsmyndighed. Dette gælder dog ikke hel eller delvis fornyelse af rørlagte strækninger, der skal udføres af lodsejeren. Videre fremgår, at i tilfælde af hel eller delvis omlægning af rørledningerne, skal sagen behandles af vandløbsmyndigheden som en regulerings sag.

I forhold til ren- og vedligeholdelsesarbejder fremgår, at rørlagte strækninger vedligeholdes, når vandløbsmyndigheden – eventuelt efter hen-

⁴ <http://arealinformation.miljoportal.dk/distribution/>.

⁵ <http://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=vandrammedirektiv2-2016>.

vendelse fra en lodsejer - finder det påkrævet. Desuden tømmes sandfang i brønde en gang årligt, hvis det er påkrævet.

Den påklagede afgørelse

Fredericia Kommune har den 1. februar 2017 truffet afgørelse om at nedklassificere Stoustrup Rørledning fra et offentligt vandløb til et privat vandløb i hele sit forløb fra st. 0 til st. 1.080 m, inkl. sidetilløb 1 på 340 m og sidetilløb 2 på 260 m, med virkning fra den 1. marts 2017.

Afgørelsen er truffet efter vandløbslovens § 10, samt § 3 i bekendtgørelse om klassifikation og registrering af vandløb.

Af afgørelsen fremgår det, at kommunen har vedligeholdt vandløbet i overensstemmelse med regulativet og i overensstemmelse med § 3, stk. 5 i bekendtgørelse om klassifikation og registrering af vandløb. Videre fremgår det, at kommunen samtidig har ophævet regulativ for Stoustrup Rørledning, kommunevandløb nr. 18 fra 2000.

Det fremgår videre af afgørelsen, at Fredericia Kommune, i forbindelse med gennemgang af samtlige vandløb i kommunen, har vurderet, at Stoustrup Rørledning opfylder de af kommunen opstillede kriterier for at kunne nedklassificeres fra et offentligt til et privat vandløb.

Fredericia Kommune har fastlagt en række kriterier for, hvilke vandløb, der kan nedklassificeres. Vandløbene, der kan nedklassificeres er; ikke-målsatte vandløb, herunder rørlagte vandløb, vandløb anlagt til særligt formål, mindre vandløb, der kun berører få lodsejere og fører vand fra få ha, vandløb, der ikke i betydeligt omfang modtager spildevand fra offentlige veje og byområder. Det vil sige, at vandløb, der primært tjener private formål kan nedklassificeres.

Udover de opstillede kriterier har kommunen foretaget en konkret faglig vurdering om vandløbets fremtidige klassificering.

Kommunen har anslået vandløbets opland til 138,4 ha. De offentlige vejarealer er beregnet til at udgøre ca. 2,3 ha, svarende til 1,6 % af det samlede vandløbsopland. Landbrugsarealer udgør hovedparten af oplandet. Kommunen har i afgørelsen derudover vurderet, at afstrømning fra de offentlige vejarealer, svarer til 3,3 % af den samlede afstrømning i vandløbet.

Det fremgår endvidere af afgørelsen, at kommunen har anslået, at der er ca. 20 private ejendomme i oplandet til vandløbet, hvoraf ti ejendomme er spildevandskloakerede, én ejendom har minirensanlæg, fem ejendomme har udledning til nedsivningsanlæg, og tre ejendomme har ingen udledning.

Kommunen har herefter begrundet nedklassificeringen med, at tilledningen af vejvand fra offentlige veje kun udgør 1,6 % af oplandet, hvorfor vandløbet primært tjener private interesser. Kommunen har derfor samlet set konkluderet, at der ikke er offentlige interesser tilknyttet strækningen, som kan begrunde, at vandløbet skal bevares som offentligt vandløb.

Hvad angår den fremtidige vedligeholdelse af vandløbet fremgår, at vedligeholdelsen skal sikre, at rørledningen fortsat vil kunne aflede vand, hvorefter vand, der bliver modtaget på egen ejendom skal kunne blive viderebragt uden problemer for den enkelte lodsejer, eller for opstrømsbeliggende lodsejere. Videre fremgår det, at en nødvendig udskiftning af rørene i et rørlagt vandløb skal foretages med rør af samme dimension, og placeres i samme kote som de oprindelige rør. Vedligeholdelsen skal fremover udføres af lodsejerne, og kan blive udført uden forudgående godkendelse, medmindre udskiftning af rørledningerne sker til anden beliggenhed og kote/eller anden diameter, da en sådan vil blive betragtet som regulering, der kræver godkendelse af vandløbsmyndigheden.

Klagen

Klager har den 13. marts 2017 indledningsvist oplyst, at matr. nr. 4t og 3f, Stoustrup, Fredericia Jorder, er ejet af klagers selskab, som kommunen ikke har foretaget underretning af i forhold til nedklassificeringen.

Klager har derudover anført, at kommunens afgørelse om nedklassificering af vandløbet skal ophæves, idet Stoustrup Rørledning ikke er blevet vedligeholdt i overensstemmelse med § 3, stk. 5 i bekendtgørelsen om klassifikation og registrering af vandløb.

Klager har oplyst, at der i august/september 2016 blev udført tv-inspektion af det meste af rørforløbet syd for Bredstrupvej. Inspektionen kunne oprindeligt ikke foretages på grund af tilstopning i ledningen, men det blev efter spuling muligt at inspicere en del af rørledningen. Ifølge klager fremgik det tydeligt af rapporten, at rørledningen flere steder havde nedsat ledningsevne, idet der var sket delvis tilstopning af røret. Desuden har klager anført, at kommunen i 2013 kun vedligeholdte den del af rørledningen, der var total blokeret.

Klager har i forhold til rørledningens stand henvist til billederne fra TV-inspektionen. Klager har anført, at kommunen ikke har foretaget sig noget for at udbedre de mangler ved rørledningen, som er dokumenteret ved TV-inspektionen. Ifølge klager skal de fundne fejl rettes, før en eventuel nedklassificering kan gennemføres.

Videre har klager anført, at nedklassificeringen er urimelig, idet byrden, der er forbundet med at skulle reparere en defekt rørledning, vil blive pålagt den lodsejer, der tilfældigvis er ejer af arealet, hvor rørledningen er placeret.

Derudover har klager anført, at Fredericia Kommunes afgørelse om ophævelse af kendelse afsagt af Afvandingskommissionen for Vejle Amtsrådskreds den 18. januar 1961 er ugyldig, idet denne ikke er begrundet, og ikke opfylder forvaltningslovens krav. Det er derimod klagers opfattelse, at kendelsen af 18. januar 1961 omfatter Stoustrup Rørledning, og at den fastsætter, hvorledes udgifterne ved den fremtidige vedligeholdelse skal fordeles.

Klager har henvist til, at det fremgår af Fredericia Kommunes afgørelse af 1. februar 2017, at rørledningen afvander et areal på ca. 138,4 ha, hvilket ifølge klager er ni gange så stort som det areal, rørledningen var anlagt til at skulle afvande. Rørdimensionen er dog ikke blevet forøget.

Klager har ved brev af 29. marts 2017 sendt supplerende bemærkninger.

Klager har anført, at kommunen uden tv-inspektionen ikke har kunnet opfylde kravene for nedklassificering. Videre har klager anført, at værdien af tv-inspektionen er begrænset, når kommunen ikke har repareret rørledningen for de mangler, der er dokumenteret.

Desuden har klager bemærket, at den eneste begrundelse, som kommunen har anført i forhold til ophævelsen af kendelsen af 18. januar 1961, er, at afvandingskommissionskendelsen sandsynligvis er bortfaldet ved vedtagelsen af den nye vandløbslov.

Kommunens bemærkninger til klagen

Fredericia Kommune har den 13. marts 2017 bemærket, at afgørelsen er sendt til klager, som er hovedejer af klagers selskab.

Kommunen har anført, at vandløbet er overdraget i regulativmæssig stand.

Videre har kommunen bemærket, at kommunens vedligeholdelsespligt ifølge regulativet omfatter en gennemgang af brøndene langs rørledningen for aflejret materiale én gang om året, og at ren- og vedligeholdelsesarbejde normalt udføres, når vandløbsmyndigheden finder det påkrævet. Kommunen skal derved sikre, at vandløbets vandføringsevne er til stede.

Kommunen har oplyst, at der hvert år er udført tilsyn med tilgængelige brønde på strækningen, og at der er foretaget oprensning af materialeaflejring i brøndene efter behov. Kommunen har videre oplyst, at der kun er pligt til at foretage besigtigelse af de brønde, der er tilgængelige fra jordoverfladen, og som ikke vil kræve frigravning i forbindelse med et tilsyn, hvorefter nedgravede brønde ikke vil blive besigtiget, da de betragtes som en del af rørledningen.

Kommunen har oplyst, at formålet med tv-inspektionen af Stoustrup Rørledning var at fastslå, om der var delstrækninger, hvor vandføringsevnen

ikke var til stede og som derfor skulle vedligeholdes, før vandløbet blev overdraget til de private lodsejere. Inspektionen viste bl.a., at der var delstrækninger i rørledningen med indgroede rødder, sandaflejringer og rørbrud. Ifølge kommunen er der foretaget reparation af rørledningen i form af bl.a. rodskæring, spuling eller udskiftning, i det omfang rørets tilstand ikke har været i vedligeholdsmæssig stand i overensstemmelse med vandløbslovens § 27.

I forhold til det, der blev observeret ved TV-inspektionen om rørledningens stand, og som ikke blev repareret, er det kommunens vurdering, at disse forhold falder uden for kommunens vedligeholdelsesforpligtigelse efter regulativet, hvorfor disse ikke skal være udbedret af vandløbsmyndigheden forinden nedklassificering. Det er således kommunens opfattelse, at der ikke er pligt til at reparere skader fra drænpåhugninger, som lodsejerne selv i tidens løb har udført på uforsvarlig vis. Kommunen har videre bemærket, at der alene er pligt til at fjerne sand og mudder i brønde, så vandføringsevnen er til stede.

Desuden har kommunen bemærket, at der ikke tidligere er modtaget henvendelser fra andre lodsejere vedrørende forringet vandafledning i rørledningen. Det er kommunens opfattelse, at der er gennemført tiltag, der ligger langt over de regulativmæssige forpligtigelser.

Endeligt har kommunen bemærket, at de større brud, som kan have haft indvirkning på vandføringsevnen, og som er under 10 m lange, er blevet repareret. Brud på ledningen med reduceret vandføringsevne over længere strækninger er ikke blevet repareret forinden nedklassificeringen, da dette ifølge kommunen er en reparation, som betragtes som vandløbsregulering. Omkostningen hertil skal fastsættes efter nytte og gavn-princippet.

Høring under sagens behandling

Miljø- og Fødevareklagenævnets har den 16. marts 2018 anmodet Fredericia Kommune om at oplyse, hvorvidt billederne fra TV-inspektionen er taget før eller efter der er foretaget spuling, og om der er sket vedligeholdelse af Stoustrup Rørledning i perioden september 2016 og frem til februar 2017. Endvidere er kommunen bedt oplyse, hvor ofte kommunen har foretaget tilsyn på strækningen, og hvad tilsynene har bestået af.

Kommunen har den 3. april 2018 oplyst, at billederne er taget efter spulearbejde. Kommunen har desuden i mail af 6. april 2018 oplyst, at kommunens tilsyn har bestået i, at tilgængelige brønde er blevet tilset minimum én gang årligt, hvor de er tømt efter behov. Desuden er der sket fjernelse af aflejringer fra brønde manuelt eller med maskine, og spulearbejde er blevet udført når det fandtes påkrævet.

Kommunen har yderligere oplyst, at der efter henvendelse fra klager i 2012 blev udført TV-inspektion på vandløbsstrækningen st. 0 til st. 599,

hvorefter der blev udført reparation af tre korte strækninger af rørledningen omkring st. 480, st. 450 og fra st. 260 til st. 280. Desuden er brønden ved st. 267 blevet udskiftet, og brønden ved st. 150 er blevet forhøjet og mærket af, så den igen fungerer som rense- og tilsynsbrønd. Der er ikke tidligere registreret henvendelser om forringet vandafledning i rørledningen.

Kommunen har endvidere bemærket, at der som følge af indsigelser fra lodsejere i forbindelse med den første høringsperiode, er blevet udført TV-inspektion af rørledningen i 2016 fra st. 599 til st. 1080 inkl. sidetiløb 1 og sidetilløb 2, hvor der blev udført spulearbejde parallelt med inspektionsarbejdet. På strækningen st. 0 til st. 599 blev der ikke udført TV-inspektion i 2016, da dette tidligere var blevet udført i 2012/2013.

Kommunen har bemærket, at alle berørte lodsejere har fået tilsendt en kopi af TV-inspektionen fra 2016. Desuden har lodsejere på strækningerne st. 630 til st. 1080 bekræftet, at rørledningen vil blive udskiftet når/hvis der opstår problemer med rørledningen. Lodsejerne har dog oplyst, at der ikke vil ske udskiftning så længe, der ikke er afvandingsproblemer.

Endeligt har kommunen oplyst, at strækningen fra st. 559 til st. 630 er blevet undersøgt (under Bredstrupvej). Rørledningen havde ikke taget skade som følge af omlægning af Bredstrupvej. Dog var brønden ved st. 630 sunket, hvorefter indløbet havde medført bagfald. Kommunen har udbedret brønden i oktober 2016.

Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Efter § 11, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, kan prøvelsen begrænses til de forhold, der er klaget over.

Efter § 11, stk. 2, kan nævnet begrænse sin prøvelse til de væsentligste forhold, hvorfor nævnet har fundet anledning til alene at behandle forholdet om vandløbets vedligeholdelsesmæssige stand på overdragelsestidspunktet.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ikke fundet anledning til at tage stilling til sagens øvrige klagepunkter, herunder klagepunktet om afvandingskommissionskendelsens gyldighed, jf. herved § 11 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, idet der ved Fredericia Kommunes afgørelse om nedklassificering ikke samtidig er truffet afgørelse efter vandløbsloven herom, hvorfor nævnet ikke kan realitetsbehandle klagepunktet.

Vedligeholdelse på overdragelsestidspunktet:

Efter vandløbslovens § 10, kan vandløbsmyndigheden træffe afgørelse om, at et vandløb skal udgå af den hidtidige klasse.

Efter vandløbslovens § 27, stk. 1, skal vandløb vedligeholdes således, at det enkelte vandløbs skikkelse eller vandføringsevne ikke ændres, medmindre andet er fastsat i regulativet, jf. § 12, stk. 3. Bestemmelsen skal ifølge lovens forarbejder ses i sammenhæng med § 1. Det vil sige, at vedligeholdelsen skal sikre både, at vandløbet kan benyttes til afledning af vand, og at vedligeholdelsen udføres, så vandløbskvaliteten svarer til den natur- og miljømæssige målsætning for vandløbet.

Nedklassificering af et offentligt vandløb til privat vandløb indebærer, at pligten til at vedligeholde vandløbet overgår fra vandløbsmyndigheden til de private bredejere jf. vandløbslovens § 35, stk. 1.

Bekendtgørelse om klassifikation og registrering af vandløb fastsætter retningslinjer for, under hvilke betingelser nedklassifikation fra offentlige vandløb til private vandløb kan finde sted. Det følger af bekendtgørelsens § 3, at:

Stk. 1. Vandløbsmyndigheden kan træffe afgørelse om, at offentlige vandløb eller vandløbsstrækninger skal nedklassificeres til private vandløb, når de vurderes primært at tjene private formål.

Stk. 2. Lavere liggende strækninger af vandløb, der gennemløber flere kommuner, må ikke nedklassificeres, hvis højere liggende strækninger er klassificeret som offentligt vandløb.

Stk. 3. Forud for afgørelse efter stk. 1 skal vandløbsmyndigheden indhente udtalelse fra vandløbsmyndigheden i de kommuner, som vandløbet gennemløber.

Stk. 4. Afgørelse efter stk. 1 skal fastsætte en dato for, fra hvornår nedklassifikationen har virkning.

Stk. 5. På datoen for nedklassifikation efter stk. 1 skal vandløbet være vedligeholdt i overensstemmelse med regulativet for vandløbet.

Det er Miljø- og Fødevareklagenævnets opfattelse, at § 3, stk. 5 skal ses i sammenhæng med vandløbslovens § 27, stk. 1, hvorefter vandløb ved nedklassificering skal være vedligeholdt i overensstemmelse med regulativets bestemmelser herom, samt være i en tilstand, der sikrer den regulativfastsatte skikkelse eller vandføringsevne.

Nævnet finder endvidere, at vedligeholdelsesbestemmelserne skal ses i sammenhæng med det regulativfastsatte tilsyn. Når den regulativmæssige skikkelse eller vandføringsevne på datoen for nedklassificering er til stede, kan der således ikke stilles yderligere krav fra lodsejers side i forbindelse med nedklassificering af et rørlagt vandløb.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at kommunen, på baggrund af de forhold nævnt i rapporten fra 2016, ikke på tilstrækkelig vis har sandsynliggjort eller dokumenteret, at Stoustrup Rørledning, på hele den nedklassificerede strækning st. 0 til st. 1080, inklusiv sidetilløb 1 på 340 m og sidetilløb 2 på 260 m., er vedligeholdt i overensstemmelse med regulativet.

Nævnet har lagt vægt på, at selvom kommunen i 2012 foretog tv-inspektion og reparationer på strækningen st. 0 til st. 599, har kommunen ikke sandsynliggjort eller dokumenteret, at denne strækning pr. 1. februar

2017 blev overdraget i regulativmæssig stand, idet der kan være sket meget i rørledningen, f.eks. rodindtrængning siden 2012. Hvis der ikke i forbindelse med rodsikring er sket en sikring mod rodindtrængning i røret, er det forventeligt, at der kan opstå rodkager i løbet af en 4-årig periode, som vil bevirke, at røret afleveres i en stand, som medfører en reduceret vandføringsevne. Miljø- og Fødevareklagenævnet har endvidere lagt vægt på, at den udførte tv-inspektion fra 2016 som oplyst af kommunen er foretaget efter spulearbejdet er udført og at tv-inspektionen derfor viser de faktiske forhold i 2016. Tv-inspektionen dokumenterer, at der på flere delstrækninger af hele den nedklassificerede strækning findes rodkager og større sandaflejringer, der udgør op til 25 % af tværsnittet med nedsat ledningsevne i rørledningen til følge. Der er ikke redegjort for, at det efterfølgende er blevet udbedret.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker desuden, at det forhold at rørledningen muligvis skal omlægges på sigt, ikke kan frigøre kommunen for kontinuerligt at udføre den nødvendige vedligeholdelse for det rørlagte vandløb på tidspunktet for nedklassificeringen.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Fredericia Kommunes afgørelse af 1. februar 2017 om nedklassificering af det offentlige vandløb, Stoustrup Rørledning, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Miljø- og Fødevareklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Jette R. Uhrenholt
Stedfortrædende formand

Afgørelsen er sendt til:
Hans Sandager
Fredericia Kommune